



Fővárosi Törvényszék

Az ügy száma: 14.K.703.145/2025/8.

A felperes:

A felperes képviselője:

Az alperes:

Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság

Az alperes képviselője:

A per tárgya:

a menekültügyben hozott 106-M-3935/25/2025 számú határozat jogszerűségével kapcsolatos közigazgatási jogvita

Í T É L E T

A bíróság az alperes 2025. június 11-én kelt 106-M-3935/25/2025 számú határozatát megsemmisíti, és az alperest új eljárásra kötelezi.

Az ítélet ellen nincs helye perorvoslatnak.

I n d o k o l á s

A per alapjául szolgáló tényállás

- [1] A türkmén állampolgárságú, orosz nemzetiségű felperes a származási országát 2006-ban, hétéves korában hagyta el édesanyjával és magyar állampolgárságú nevelőapjával, akikkel először Indiában, majd Malajziában éltek. 2013 óta, azaz tizennégy éves kora óta él hazánkban először családi együttélés, majd tanulmányi célú, végül – annak lejártáig – egyéb célú tartózkodási engedéllyel. Időközben édesanyja magyar állampolgárságot szerzett és született egy magyar állampolgár féltestvére. Magyarországon főiskolai végzettséget szerzett, jelenleg nincs munkahelye, nőtlen. 2015-ben járt utoljára Türkmenisztánban, nincs már ott élő rokona, útlevele 2025. október 19-én járt le.
- [2] A felperes 2025. január 30-án menedékkérelmet nyújtott be az alperesnél, melyben egyrészt azt adta elő, hogy attól tart, származási országába való visszatérése esetén kötelező katonai szolgálatra kényszerülne, melynek során embertelen bánásmód veszélyének lenne kitéve. A katonai szolgálat megtagadása esetén pedig börtönbüntetés várna rá, amely során szintén embertelen bánásmód veszélyének lenne kitéve. Attól is fél, hogy orosz származása, orosz nyelvűsége miatt hátrányos megkülönböztetés érné. Hozzátette, gyermekkorától Magyarországon él, származási országában már nincs élő rokona, minden rokoni és baráti kapcsolata hazánkhoz köti. A menekültügyi eljárás keretében 2025. február 25-én tartott személyes meghallgatásán az elismerési kérelmével kapcsolatban először is úgy nyilatkozott, hogy az idegenrendészeti szabályok változása miatt jelenleg nincs más módja annak, hogy tartózkodási jogot szerezzen hazánkban. Az elismerési okokkal kapcsolatban kifejtette,

hazatérése esetén kötelező sorkatonai szolgálatra kényszerítenék, amit nem akar teljesíteni, mert ott kényszermunkára köteleznék, továbbá orosz nemzetisége miatt hátrányos megkülönböztetés érné, súlyosan megvernék. Úgy tudja, a felettesek megvesztegetésével lehet csak jobb egységekhez kerülni. A katonaságban továbbá különböző betegségek terjednek, nincsen gyógyszer, étel. A katonai szolgálattal nincs elvi problémája, de nem akarja kitenni magát ezeknek a körülményeknek. A katonai szolgálat megtagadása esetén börtönbe kerülne, ahol szintén rossz körülmények uralkodnak. Emellett arra is hivatkozott, hogy orosz nemzetisége miatt kirekesztettként kezelték hazájában, mert nem beszélte a nyelvet, másképp nézett ki, másképp öltözködött, emiatt sokszor megverték. Előadta továbbá, hogy akkor is börtönbe kerülne, ha megtudnák, hogy menedékkérelmet nyújtott be. Édesanyját is, amiatt, mert egy Skype beszélgetésben arról beszélt Türkmenisztánban, hogy nem szeret az országban lenni, rátették egy listára, amely megakadályozta, hogy kirepüljön az országból, ezt végül egy illetékes lefizetésével sikerült megoldani. Az olyanokra, akik negatívan nyilatkoznak az országról, garantáltan börtön vár, és a politikai fogvatartottakkal még kegyetlenebbül bánnak, meg is ölhetnék őt. A jelenlegi türkmén vezetésről az a véleménye, hogy egy politikai dinasztíává vált, az ország egyre szigorúbb, az emberek folyamatosan hagyják el az országot, senki nem akar visszamenni, ezért megnehezítik az országelhagyást.

- [3] Kérelem-megalapozó beadványában a felperes a személyes meghallgatásán elmondottakat fenntartotta, azok alátámasztására országinformációkra hivatkozott, amelyek az orosz nemzetiségűekkel szembeni bánásmóddal, valamint a sorkatonai szolgálattal, illetve annak elmulasztása következményeivel foglalkoztak. Kiemelte, az alperes saját forrásai is alátámasztják, hogy a sorkatonai szolgálat során megalázó, embertelen bánásmód éri az embereket, a szolgálat megtagadása pedig börtönbüntetéssel jár, ahol embertelen körülmények várnak a fogvatartottakra. Hivatkozott arra, végső esetben a kiutasítást sem lehetne elrendelni vele szemben, mert az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) gyakorlata szerinti „settled migrant” fogalomnak megfelel, ezért az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: EJEB) 8. cikke szerinti magán- és családi élet tiszteletben tartásához való joga sérülne az ország elhagyására kötelezésével a családi és személyes körülményeire figyelemmel.
- [4] Az alperes 2025. június 11-én kelt 106-M-3935/25/2025 számú határozatában a menedékkérelmet mind a menekültkénti, mind az oltalmazottkénti elismerés tekintetében elutasította, és megállapította a visszaküldési tilalom hiányát. Egyúttal a felperest kiutasította, és elrendelte a kitoloncolását. A kiutasítással együtt egy évre beutazási és tartózkodási tilalmat rendelt el. Rendelkezett a felperes részére humanitárius célból kiadott tartózkodási engedély visszavonásáról. A menekültkénti elismerés feltételeinek vizsgálata körében megállapította, a felperes orosz nemzetisége és a kötelező katonai szolgálat teljesítése/megtagadása merülhet fel elismerés megalapozására alkalmas genfi okként. A nemzetiségével kapcsolatban 2018. március – 2025. február között keletkezett országinformációk alapján állította, habár a 2010-es években romlott az orosz kisebbségek helyzete, 2022-ben a türkmén elnök közbenjárása nyomán rendeződni látszik a helyzetük, akár az orosz nyelvű oktatás, akár a türkmén-orosz kettős álláspolgárságuk útlevelének kiadása területén. Ezért alaptalan a felperes félelme, hogy hazatérése esetén őt az orosz nemzetisége miatt üldöznék. A sorkatonai szolgálattal kapcsolatban 2022. október – 2025. február közötti országinformációkra alapozva arra jutott, a 18-27 év közötti férfiaknak legfeljebb két éves sorkatonai szolgálatot kell teljesíteniük, a hadsereg pedig hírhedt a zaklatásról és a szolgálat során tapasztalható rossz körülményekről. Helyettesítő szolgálatra nincs lehetőség lelkiismereti okból sem, azonban pénz ellenében kérhetik az újoncok, hogy jobb feltételekkel rendelkező egységekhez sorolják be őket, illetve nagyobb mennyiségű pénz ellenében lehetőség van a halasztásra és a teljes szolgálatmentességre is. A felperes ehhez a magyar családjától, köztük édesanyjától segítséget kérhet, így börtönbüntetéstől sem kellene

tartania. Ezenfelül a katonai szolgálat körülményei nem megfelelőek, de a sorkatonaság ma is számos országban létezik, és az államoknak nem az az érdekük, hogy a szolgálat során az állampolgáraik életét veszélyeztessék. Kiemelte, a felperes nem nyilatkozott saját személyét ért sérelemről, a katonai szolgálat során tapasztalható bánásmód pedig valamennyi türkmén állampolgárt általánosan érint, az nem konkrét személyekhez kapcsolódik, és nem minősül üldöztetés jellegű cselekménynek. Megjegyezte, a felperesnek lett volna lehetősége megszerezni a magyar állampolgárságot, továbbá maga is úgy nyilatkozott, hogy kizárólag azért nyújtott be menedékkérelmet, mert ez az egyetlen módja, hogy magyarországi tartózkodását legalizálja. Mindezek alapján a menekültkénti elismerés feltételeit nem találta fennállónak. Az oltalmazotti elismerés kapcsán a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Met.) 61.§ b) pontja szerinti feltételt vizsgálta részletesebben a felperes azon előadása nyomán, miszerint a türkmén kormányt bíráló véleménye miatt hazájában börtönbe kerülne. Országinformációk alapján azt állapította meg, hogy a kritikus vélemény miatti bebörtönzés főként civil aktivistákat, újságírókat érint, és azokat, akik a közösségi médiában bírálják a kormányt. A felperes ezzel szemben nem nagy nyilvánosság előtt és mindössze általánosságban kritizálta a türkmén vezetést. Ezen felül a Met. 61. § a) és c) pontjai szerinti oltalmazotti elismerés feltételei sem állnak fenn. A visszaküldés tilalmának hiányát arra alapította, hogy a felperes, mivel nem tagjai a politikai ellenzéknek, nem aktivista, Türkmenisztánt legálisan hagyta el, visszatérése esetén nem kellene atrocitástól tartania. A kiutasítást a harmadik országbeli állampolgárok beutazására és tartózkodására vonatkozó általános szabályokról szóló 2023. évi XC. törvény (a továbbiakban: Btátv.) 98. § (1) bekezdés b) pontja alapján rendelte el, mert a felperes nem teljesíti a rövid időtartamú magyarországi tartózkodás feltételeit. A kitoloncolásról a felperesnek a meghallgatása során tett azon kijelentése alapján döntött, hogy együttműködik a hatóságokkal, de nem szeretné elhagyni az Európai Unió területét. A beutazási és tartózkodási tilalmat – az alperes tárgyaláson tett tisztázó nyilatkozata szerint – a Btátv. 123. § (1) bekezdésének kötelező rendelkezése alapján rendelte el.

A kereset, a védírat

- [5] A felperes a határozat megsemmisítését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte. Eljárási jogsértésként hivatkozott arra, hogy az alperes egyáltalán nem értékelte a kérelem-megalapozó beadványában foglaltakat, továbbá a határozatában hivatkozott országinformációk nem egyesével vannak lábjegyzetelve, így csak nehézkesen ellenőrizhető az egyes információk konkrét forrása, azzal együtt, hogy a források nem is mindig jó helyen kerültek felsorolásra. Menekültkénti elismerését egyrészt oroszajkúságára, másrészt ellenzéki véleményére (melyet az alperes tévesen vizsgált az oltalmazotti elismerhetőség körében), harmadrészt a sorkatonai szolgálat teljesítésére/megtagadására alapította. Egyben állította, oroszajkúsága mind a sorkatonai szolgálat teljesítése, mind annak megtagadása esetén súlyosabb helyzetbe hozná őt az átlaghoz képest az országban jelenlévő általános hátrányos megkülönböztetés miatt, ebből fakadóan az alperes által hivatkozott megvesztegetés sikere is kétséges lenne azzal együtt, hogy bűncselekmény elkövetése nem is várható el részéről. Ezzel kapcsolatban nem érhető el specifikus országinformáció, de a „kétség esetén a kérelmező javára” elv alkalmazásával az általános diszkriminációból ez levezethető. A sorköteles türkmén férfiak meghatározott társadalmi csoportjába tartozik, amely genfi oknak minősül, ezt a UNHCR 10. sz. védelmi iránymutatás általa idézett pontjai is alátámasztják. Továbbá lelkiismereti oka van a szolgálat megtagadására, nem akar ugyanis egy olyan ország hadseregében szolgálni, amellyel már semmilyen kapcsolata nincs és amelynek a nyelvét sem beszéli. Türkmenisztánban nem érhető el alternatív szolgálat, önmagában az, hogy a szolgálatmegtagadásért börtönbüntetés jár, aránytalan büntetésnek minősül. Múltbéli sérelem hiánya nem számonkérhető rajta az állított üldöztetés jellegére tekintettel sem, a vizsgálatnak ugyanis jövőfókuszúnak kell lennie. Ezen

felül ellenzéki véleménye miatt bajba kerülhetne hazájába való visszatérése esetén, ha a türkmén hatóságok tudomást szereznének arról, hogy menedékkérelemért folyamodott, ugyanis az idegenrendészeti eljárásra nem terjed ki a Met. 42. § (1) bekezdés a) pontjának védelme. Amennyiben a sorkatonai szolgálat teljesítése/megtagadása kapcsán a bíróság nem találna genfi okot, az oltalmazotti elismerés Met. 61. § b) pontjában foglalt oka áll fenn a hadseregben tapasztalható bánásmód, illetve a börtönkörülmények miatt. A kiutasítás elrendelésével kapcsolatban sérelmezte, hogy az alperes figyelmen kívül hagyta személyes körülményeit, Magyarországgal való kapcsolatát, amely az Emberi Jogok Európai Egyezménye 8. cikkében foglalt jogát sérti és az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) idézett joggyakorlatával ellentétes. Az alperes tévesen következtetett arra, hogy kiutasítása esetén nem kívánja önként elhagyni az országot, ebből fakadóan pedig a beutazási és tartózkodási tilalom elrendelése is jogszerűtlen. Sérelmezte továbbá a humanitárius tartózkodási engedély visszavonását is a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló 2013/32/EU irányelv (a továbbiakban: Eljárási Irányelv) 46. cikk (5) bekezdésébe ütközés miatt.

- [6] Az alperes a kereset elutasítását kérte, tekintettel arra, hogy a rendelkezésre álló tényeket egyenként és összességében értékelve, anyagi és eljárásjogi kötelezettségeinek maradéktalan betartása mellett, a releváns jogszabályok helyes értelmezésével hozta meg határozatát. Hivatkozott a Met. 42. § (1) bekezdés a) pontjára, minek alapján a felperes félelme alaptalan a vonatkozásban, hogy származási országa tudomására jutna a menedékkérelem benyújtása és a meghallgatása során elhangzottak. Kiemelte, vizsgálta a felperes személyes körülményeit a kiutasítás elrendelése előtt, és a határozati indokolás más részében ennek írásbeli nyomát is adta. A határozatában foglaltakat a beutazási és tartózkodási tilalom jogalapja körében úgy tartotta fenn, hogy a Btátv. 123. § (1) bekezdésének a kiutasítás elrendelése esetére kötelező rendelkezése alapján került ez elrendelésre.

A bíróság döntése és annak jogi indoka

- [7] A kereset – a kiutasítás elrendelhetőségére vonatkozó részében – alapos.
- [8] A felperes hivatkozott eljárási jogsértésekre, melyek a határozat indokolási hiányosságaival (nem megfelelő forrásmegjelölés, saját országinformációk figyelmen kívül hagyása) voltak kapcsolatosak. A forrásjelöléssel összefüggésben maga a felperes is úgy nyilatkozott, hogy az nem hatott ki az ügy érdemére, a felperes által a menekültügyi eljárásban csatolt országinformációkat pedig a bíróság az ítélelhozatala során teljeskörűen figyelembe vette. A Met. 68. § (4) bekezdésében foglalt ex nunc vizsgálat szem előtt tartásával ily módon nem volt akadálya annak, hogy a bíróság közvetlenül az ügy érdemébe bocsátkozzon.
- [9] A felperes három okból állította a menekültkénti elismerését megalapozó üldöztetését: egyrészt ellenzéki véleményére, másrészt orosz nemzetiségére, harmadrészt sorkatonai szolgálati kötelezettségére hivatkozott. Meg kell jegyezni, a türkmén rendszerrel kapcsolatban megfogalmazott felperesi kritikákat az alperes tévesen vizsgálta az oltalmazotti elismerhetőség körében, mert a politikai vélemény genfi oknak minősül, így emiatti üldöztetés esetén a felperes menekültkénti védelemre lenne jogosult. Ez az eljárási hiba azonban nem hatott ki az ügy érdemére, a bíróság teljeskörűen meg tudta vizsgálni e hivatkozással kapcsolatos alperesi megállapítások helyességét.
- [10] Először is a felperes nem újságíró, politikai aktivista vagy az ellenzék tagja, kormányellenes véleményét soha nem tette közzé nyilvánosan, ilyen szándéka nincs is, mindössze a

menedékkérelem ténye és az általa ott elmondott véleménye miatt fél az államhatalom retorziójától. A felperes ebbéli félelme azonban – ahogy arra az alperes is rámutatott – alaptalan. A Met. 42. § (1) bekezdés a) pontja alapján ugyanis nemcsak a menekültügyi hatóság, hanem valamennyi „magyar hatóság” számára – ideértve természetesen az esetleges kiutasítást végrehajtó idegenrendészeti hatóságot is – tilos eljárási cselekmény a menedékkérelem tényéről, valamint annak konkrét okairól bármiféle információ szolgáltatása a származási országnak. Jóllehet, ez a védelem a Met. 42. § (2) bekezdése szerint a sikertelen elismerés utáni második menedékkérelemre már nem terjed ki, de a felperes jelenlegi helyzetében él az (1) bekezdés szerinti garancia származási országába való visszatérésig. A menedékkérő teljeskörű védelme nem is képzelhető el másként, csak ha a magyar állam biztosítja, hogy sem maga a menedékkérő a visszatérése esetén, sem esetleges otthonmaradt családtagjai nem kerülhetnek veszélybe a menedékkérelem ténye és az eljárásban elhangzottak miatt. Ezen adatok kiszolgáltatása önmagában új üldöztetési kockázatot teremthetne, amely nyilvánvalóan ellentétes lenne a menekültügyi rendszer logikájával.

[11] A felperes orosz nemzetiségével mint üldöztetési okkal összefüggésben a bíróság mindenekelőtt az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságának A menekült státusz meghatározására szolgáló eljárásról és az azzal kapcsolatos követelményekről szóló Kézikönyve (a továbbiakban: Kézikönyv) 54. pontjára hivatkozik, miszerint önmagában az, hogy egyes társadalmi csoportokat a többségi társadalmon belül kisebb-nagyobb mértékben különbözöképpen kezelnek, nem teszi e kisebbségek tagjait üldözés áldozatává, csak, ha a diszkriminatív intézkedések alapvetően és lényegesen hátrányos következménnyel járnak számukra. A felek által hivatkozott országinformációk alapján – hangsúlyosan értékelve a felperes által a kérelem-megalapozó beadványban foglalt források (University of Maryland adatbázisa, Minority Rights Group jelentése) tartalmát is – az orosz kisebbséget érik bizonyos hátrányok az állam részéről, melyek az orosz nyelvű közoktatás hiányában, az orosz nyelvű médiumok megszüntetésében, az orosz kisebbségek közhivatal-vállalásának ellehetetlenítésében, az orosz egyetemi diplomák el nem ismerésében és az orosz állampolgárok kettős állampolgársághoz való jogának elvesztésében nyilvánulnak meg. Mivel a felperesnek nincs orosz állampolgársága, orosz diplomája, nem tanul a közoktatásban, és nincs arra adat, hogy közhivatalt kívánna betölteni, személyét érintő állami diszkrimináció nem merül fel, mely vonatkozásában egyáltalán vizsgálni kellene, hogy az eléri-e az üldöztetés szintjét. Nyilatkozata szerint származása miatt többször megverték hazájában, azonban semmilyen forrás nem támasztja alá, hogy az ilyen diszkriminatív cselekményekkel, etnikai alapú fizikai bántalmazásokkal szemben ne állna rendelkezésre hatékony állami védelem. Ezért az orosz nemzetiségen alapuló üldöztetés nem volt megállapítható.

[12] Valamennyi rendelkezésre álló forrás (pl. Freedom House 2024 Turkmenistan, USDOS 2023 Country Report, ENSZ Emberi Jogi Bizottságának 2023. jelentése) alátámasztja, hogy a 26 éves felperes katonai szolgálatra köteles korban (18-27 év) van a jelenlegi türkmén szabályok szerint. Ugyanakkor a felperes által hivatkozottakkal ellentétben önmagában a „katonakorú türkmén férfi” nem tekinthető a genfi üldöztetési okként azonosított meghatározott társadalmi csoportnak. Ugyanis a katonai szolgálat kötelezettsége általánosan érinti a férfi lakosság széles körét, és nem merült fel azzal kapcsolatos adat, hogy a türkmén társadalom őket elkülönült csoportként kezelné. A UNHCR 10. sz. védelmi iránymutatás felperes által idézett pontjaiból sem vezethető le eltérő következtetés. A hadseregben fenyegető veszély ráadásul nem a csoporthoz való tartozása miatt, hanem a katonai szolgálat általános körülményeiből fakad. Az egyetlen eset, amikor a genfi ok (így a meghatározott társadalmi csoporthoz tartozás) és a nexus (a genfi ok és az üldöztetés közötti okozati összefüggés) külön vizsgálata nélkül is megalapozná a menekült státuszt a katonai szolgálat teljesítése, ha valakinek olyan háborúban kellene

katonaként részt vennie, amelyben a háborús fél cselekményeinek jellege folytán a Met. 8. § (1) bekezdése szerinti, vagyis a menekültek helyzetéről szóló Genfi Egyezmény 1. cikk F. pontjában foglaltaknak megfelelő (pl. háborús vagy emberiség elleni) bűncselekményt kellene parancsra elkövetnie, ha a szolgálatmegtagadásért relevánsnak (jelentősnek) mondható büntetés jár (Met. 60. § (2) bekezdés g) pont). Ilyen azonban nem merült fel a felperes esetében. Ami pedig a szolgálatmegtagadást illeti, a Kézikönyv 167-174. pontjai alapján a szolgálatmegtagadó csak akkor ismerhető el menekültként, ha a megtagadást valamely genfi ok indokolta (feltéve, hogy a megtagadás aránytalan büntetéssel jár). A felperes azon hivatkozása ugyanakkor, miszerint a származási országával megszakadt a kapcsolata, illetve a hadseregben jelenlévő kegyetlenkedésekkel szembeni félelme miatt nem szeretne a hadseregben szolgálni, nem vonható a legszélesebb értelemben sem a politikai vélemény körébe. Türkmén állampolgárként állampolgári kötelessége a kötelező sorkatonai szolgálat teljesítése akkor is, ha ezzel az intézkedéssel vagy a kormány más politikájával egyébként nem ért egyet, avagy bármely okból fél a hadseregtől. A felperes azon érvelése pedig, miszerint orosz nemzetisége miatt az országban uralkodó általános diszkrimináció miatt még inkább ki lenne téve a hadseregben, illetve a börtönben a bántalmazásoknak, semmilyen országinformációval, avagy a felperes saját tapasztalataival nem volt alátámasztott. Az általános diszkriminációs attitűd fennállása a társadalomban, amely a fentiekben részletezettek szerint nem éri el az üldöztetés szintjét, önmagában nem elegendő alap annak megállapításához, hogy a felperest más, speciális élethelyzetekben viszont már üldöztetésnek minősülő veszély fenyegetné. A „kétség esetén a kérelmező javára” elv nem jelenti azt, hogy a hatóság bizonyíték hiányában tényként fogadhatná el az etnikai alapú, célzott bántalmazás pusztá feltételezését. Az elv csupán akkor alkalmazható, ha a kérelmező előadása koherens, az országadatokkal összhangban áll, és a kockázat valószínűségét alátámasztják. A források az etnikai alapú célzott rossz bánásmóddal szemben sokkal inkább a hadseregben jellemző általános kegyetlenkedésekről szólnak, és ugyanez vonatkozik a börtönkörülményekre is. A katonai szolgálati alatti esetleges súlyosabb vagy enyhébb bánásmód nem a nemzetiséghez, hanem a beosztás szerinti katonai egységhez kötődik. Mindezek folytán a katonai szolgálat teljesítése, illetve annak megtagadása miatt a felperes – genfi ok hiányában – nem ismerhető el menekültként; ugyanakkor az ezek miatt fennálló súlyos sérelem kockázata alapján az oltalmazottkénti elismerés vizsgálata indokolt.

- [13] Az országinformációk szerint (pl. Radio Azatlyk 2023-as cikke, USA Külügyminisztériumának 2024-es országjelentése) a türkmén hadsereg hírhedt a zaklatásról és a szolgálat során nyújtott borzasztó körülményekről, amely az utóbbi években számos halálesettel is járt. A hadseregben fennálló helyzet a bíróság megállapítása szerint tekinthető a Met. 61. § b) pontja szerinti súlyos sérelemnek minősülő embertelen, megalázó bánásmódnak. Az az alperesi hivatkozás, hogy a felperes a felettesei lefizetésével jobb körülmények közé tudna kerülni, nem tekinthető a súlyos sérelem veszélyét kizáró tényezőnek, mivel a lefizetés, kenőpénz-fizetés vagy kapcsolati úton történő befolyásolás nem általánosan elérhető, nem jogszerű és nem kiszámítható módja a védelemnek, továbbá csak a társadalom tehetősebb rétegei számára hozzáférhető, a felperes anyagi helyzetéről pedig nem áll rendelkezésre információ. A források szerint Türkmenisztánban nincs lehetőség alternatív szolgálatra, a szolgálatmegtagadás büntetőeljárást von maga után, mely során legfeljebb két év szabadságvesztés vagy „javítómunka” szabható ki. A bíróság megállapítása szerint a türkmén jogszabályok alapján a szolgálatmegtagadás miatt kiszabott büntetés mértéke önmagában nem tekinthető embertelennek vagy megalázónak; az nem lép túl azon a kereten, ami szükséges az érintett állam számára a fegyveres erők fenntartására vonatkozó törvényes jogának gyakorlásához az EUB C-472/13. sz. *Shepherd*-ügyben 2015. február 26-án hozott ítélet 52. bekezdésében foglaltakra is figyelemmel. A türkmén börtönökben uralkodó rossz körülmények értékelésével kapcsolatban pedig az alábbiakat szükséges rögzíteni. Amennyiben a felperes azt valószínűsíti, hogy beazonosítható

harmadik személy mint elkövető által szándékosan és célzottan őt érinti az embertelen, megalázó bánásmód a börtönbüntetése során, akkor az attól függően jogosíthatja menekült, illetve oltalmazott státuszra, hogy ez genfi okon alapul-e vagy sem. A felperes e vonatkozásban orosz nemzetiségén alapuló genfi okra hivatkozott, azonban azt a bíróság az előző bekezdésben részletezettek szerint nem találta alaposnak. Ennek hiányában pedig az általános rossz börtönviszonyok értékelése marad, amely az Európai Unió Bíróságának a C-542/13. számú *M'Bodj*-ügyben 2014. december 18-án hozott ítélete (35. bek.) értelmében nem alapozhat meg kiegészítő védelmet, csak visszaküldési tilalom megállapítását teheti lehetővé. Mindezek alapján tehát a hadseregben uralkodó, embertelen, megalázó bánásmódnak minősülő súlyos sérelmet a felperes elkerülhetné, ha megtagadná a katonai szolgálat teljesítését, és a szolgálatmegtagadásért kapott börtönbüntetés alatt őt állítása szerint fenyegető általános rossz börtönkörülmények viszont oltalmazotti státuszra nem jogosíthatnák őt. Ezen felül Türkmenisztánban nem áll fenn a Met. 61. § c) pontja szerinti súlyos sérelem valós veszélye, mert nincs ott a polgári lakosságot fenyegető fegyveres konfliktus, továbbá nem merült fel arra vonatkozó adat, hogy a felperesnek halálbüntetéssel kellene szembenéznie hazatérése esetén, ezért a Met. 61. § a) pontja szerint sem ismerhető el oltalmazottként.

- [14] A visszaküldési tilalom körében vizsgálendő általános börtönviszonyok kapcsán a bíróság megállapította, hogy a felperes kérelem-megalapozó beadványában maga is úgy nyilatkozik, hogy a börtönkörülményekről nagyon kevés információ áll rendelkezésre, mindösszesen a nem beazonosítható „ellenzéki média-beszámolókra” hivatkozik, illetve az Egyesült Államok Nemzetközi Vallásszabadsági Bizottsága 2020 augusztusában készült jelentésére, mely főként a vallási okokból fogvatartott személyekkel foglalkozik. Márpedig az EJEB következetesen alkalmazza a „*de minimis*” küszöböt, amely szerint a 3. cikk megsértése csak olyan bánásmód esetén állapítható meg, amely eléri a súlyosság egy meghatározott minimumszintjét (pl. *Jalloh kontra Németország*, 54810/00, 2006.VII.11.; *N. kontra Egyesült Királyság*, 26565/05, 2008.X.27.). E küszöb az adott ügy körülményei, a bánásmód időtartama, hatása és az érintett személy egyéni jellemzői alapján határozható meg. A rendelkezésre álló adatok alapján a türkmén börtönkörülmények még ha hiányosak is, a felperes által idézett, vallási okból fogvatartottakra vonatkozó jelentés alapján nem mutatható ki, hogy a 26 éves, egészséges felperes a nem vallási ok által motivált szolgálatmegtagadása miatti esetleges rövid tartamúnak tekinthető büntetése során olyan elbánásnak lenne kitéve, amely az Egyezmény 3. cikkének sérelmét eredményezné. A fentebb már hivatkozott *M'Bodj*-ügyben az EUB hangsúlyozta, az oltalmazotti védelemhez hasonlóan a visszaküldés tilalmának megállapításához is szükséges, hogy a kérelmezőt egyéni, konkrét és valós veszély fenyegeesse. Pusztán az általánosan rossz börtönviszonyok fennállása ezért nem elegendő, ha nem igazolható, hogy az adott személy helyzete e körülmények miatt kifejezetten sérülékeny vagy kitett lenne, különösen, ha forrás kizárólag a vallási okból szolgálatmegtagadók konkrét körülményeire elérhető. Ezért a felperes esetében a visszaküldés tilalma nem állapítható meg, mivel nem valószínűsíthető, hogy egyéni körülményeire figyelemmel személyesen olyan bánásmódnak lenne kitéve, amely elérné a 3. cikk szerinti súlyossági küszöböt.
- [15] A felperes azon állítása, hogy a humanitárius tartózkodási engedély egyidejű visszavonása ellentétes az Eljárási irányelv 46. cikk (5) bekezdésével nem megalapozott. Az uniós rendelkezés a végrehajtásnak a bírósági döntés előtti tilalmára vonatkozik, és nem tilt meg önmagában egy adminisztratív jogcím (például humanitárius tartózkodási engedély) visszavonását mint jogkövetkezményt. Mivel az alperes nem állapította meg a visszaküldés tilalmát a felperes esetében, a Met. 45. § (5) bekezdése alapján jogszerűen rendelkezett a részére kiállított humanitárius tartózkodási engedély visszavonásáról.

- [16] Ami a kiutasítás elrendelését illeti, a Kúria a Kfv.37.292/2023/6. számú precedensképes döntésében kimondta az EUB C-528/21. számú M.D. ügyben 2023. április 27-én hozott ítéletére hivatkozással, hogy a Visszatérési Irányelv 5. cikkének (családi életre való megfelelő figyelemfordítás) közvetlen alkalmazása alapján abban az esetben is figyelembe kell venni a jogszerűtlenül tartózkodó harmadik országbeli állampolgár Magyarországon folytatott családi életét és értékelni kell személyi, családi körülményeit, ha arra nincs kifejezett magyar jogszabályi előírás. Ezt az idegenrendészeti ügyben hozott döntést a bíróság jelen menekültügyi tényállásra is alkalmazandónak tartja, mivel a kiutasítást az alperes idegenrendészeti jogszabály alapján rendelte el. Megállapítható, hogy a határozat a tényállás részében foglalkozik a felperes személyi körülményeivel, hazánkban fennálló családi viszonyaival, az országban tartózkodás hosszával leíró jelleggel, azonban a kiutasítás elrendelését nem előzte meg semmilyen, a családi életre, személyi körülményeire vonatkozó konkrét vizsgálat és értékelés, amely értékelésről az alperes határozatában is számot adott volna, így az a fentiek szerint az uniós jog és a Kúria által kialakított hazai joggyakorlat sérelmével járt. A bíróság ugyanakkor nem lehet az első hatóság, amely ezt értékeli, nem veheti át az idegenrendészeti hatóság szerepét, elvonva annak közigazgatási hatáskörét.
- [17] Tekintettel arra, hogy az alperes a kiutasítás kapcsán nem végezte el a felperes személyes körülményeinek a döntéséhez szükséges vizsgálatát, a bíróság a határozatot a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 89. § (1) bekezdése és 92. § (1) bekezdése alapján megsemmisítette, és az alperest új eljárásra kötelezte. Mivel a kitoloncolást, valamint a beutazási és tartózkodási tilalmat a jogszerűtlenül megállapított kiutasításra tekintettel rendelte el az alperes, az ezen járulékos kérdésekkel kapcsolatos kifogásokat már nem vizsgálta a bíróság.
- [18] Az eljárást a kiutasítás elrendelhetősége és az azzal kapcsolatos esetleges járulékos intézkedések részében kell megismételni. Az új eljárásban az alperesnek vizsgálnia kell a felperes személyes körülményeit, családi életét, és az e körben megállapított tényeket a kiutasítás elrendelésére vonatkozó döntés meghozatala során értékelnie kell.
- [19] A pernyertes felperes úgy igényelt ügyvédi munkadíjat perköltségként, hogy a csatolt ügyvédi megbízási szerződés kivonata értelmében az ügyvédjének munkáját nem ő fizeti, hanem azt az ügyvéd jogosult érvényesíteni a perben, melyet közvetlenül az ügyvéd a saját részére kér teljesíteni. Mivel perköltségnek a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján irányadó polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 80. §-a értelmében csak a félnél felmerült költség minősülhet, míg a jelen felperesnél nem jelentkezett semmiféle költség a jogi képviselettel kapcsolatban, a bíróság nem tudott semmilyen összeget megítélni részére a Pp. 82. § (1) bekezdése alapján.
- [20] Az eljárás a Met. 72/A. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 34. § (2) bekezdése alapján tárgyi költségmentes, ezért illetékviselésről nem kellett rendelkezni.
- [21] Az ítélettel szembeni perorvoslat lehetőségét a Met. 75. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2025. november 17.

dr. Juhász Dorottya s. k.
bíró